

Thời gian qua, TP Cần Thơ tập trung chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng chất lượng, hiệu quả, tăng dần tỉ trọng các ngành có hàm lượng tri thức, công nghệ cao; giảm tỉ trọng các ngành sử dụng nhiều tài nguyên và thâm dụng lao động, đáp ứng yêu cầu thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế. Sự chuyển dịch này được đánh giá là đúng hướng, phù hợp với yêu cầu từ thực tiễn. Tiếp tục quá trình phát triển, thành phố đẩy nhanh chuyển dịch cơ cấu, đưa kinh tế thành phố bước sang giai đoạn phát triển cao hơn, bền vững hơn.

TP CẦN THƠ TRONG TIẾN TRÌNH CÔNG NGHIỆP HÓA - HIỆN ĐẠI HÓA

CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ TẠO THỜI CƠ PHÁT TRIỂN

MỸ THANH

Bước tiên dài

Là người có quá trình theo sát tiến trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế TP Cần Thơ thời gian qua, Phó Giáo sư Tiến sĩ Võ Thành Danh, Trưởng khoa Khoa Kinh tế Trường Đại học Cần Thơ, đánh giá: “Quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế của TP Cần Thơ diễn ra tương đối ổn định theo xu hướng tăng dần tỉ trọng đóng góp của khu vực II (công nghiệp) và khu vực III (thương mại-dịch vụ) và giảm dần tỉ trọng đóng góp của khu vực I (nông nghiệp). So với cả nước, cơ cấu kinh tế khu vực II và III của TP Cần Thơ luôn ở mức cao hơn. Đặc biệt từ năm 2010, GDP của khu vực II và III đóng góp đến gần 90% trong tổng GDP của thành phố. Nếu xét theo cơ cấu ngành kinh tế, các ngành công nghiệp chế biến, thương nghiệp, sửa chữa xe và đồ uống là những ngành chiếm tỉ trọng cao nhất. Xét theo thành phần kinh tế, kinh tế ngoài nhà nước là thành phần kinh tế có mức đóng góp vào tăng trưởng kinh tế cao nhất trong tất cả các thành phần kinh tế của thành phố”.

Nhìn lại bức tranh kinh tế TP Cần Thơ những năm qua có thể thấy những bước phát triển vượt bậc của ngành thương mại, dịch vụ và công nghiệp thành phố. Thương mại, dịch vụ phát triển đa dạng với nhiều loại hình; kết cấu hạ tầng thương mại từng bước được hoàn thiện góp phần tăng thêm năng lực bán buôn, bán lẻ hàng hóa và bước đầu thể hiện vai trò tổng đại lý, trung tâm phân phối hàng hóa cho toàn vùng ĐBSCL. Cơ cấu nội bộ ngành công nghiệp có hàm lượng chất xám, giá trị gia tăng cao (sản xuất vật liệu xây dựng, cơ khí, hóa dược, hàng tiêu dùng...) và ngành công nghiệp truyền thống (chế biến lương thực-thực phẩm, thủy-hải sản, thuốc lá, đồ gỗ xuất khẩu...) tiếp tục phát triển ổn định. Cùng với việc cải tiến máy móc, thiết bị; áp dụng quy trình sản xuất sạch hơn; đẩy mạnh sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, các doanh nghiệp góp phần quan trọng trong việc tiết giảm chi phí sản xuất và nâng cao chất lượng sản phẩm.

Quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế của TP Cần Thơ đã gặt hái được nhiều kết quả nổi bật. Tuy nhiên, nhiều chuyển gia kinh tế nhận định, kinh tế TP Cần Thơ có dấu hiệu chuyển từ giai đoạn tăng trưởng cao do xuất phát từ quy mô kinh tế nhỏ, đầu tư lớn sang tăng trưởng ổn định ở mức thấp hơn khi quy mô kinh tế tương đối lớn. Mặt khác, trình độ phát triển chưa cao, cơ cấu kinh tế chưa tương xứng của một đô thị loại I (khu vực nông nghiệp, nông thôn còn lớn). Hiện tại, năng lực sản xuất một số ngành, sản phẩm chủ lực còn hạn chế; các ngành có hàm lượng công nghệ cao chiếm tỉ trọng nhỏ; thị trường xuất khẩu chưa ổn định, sức cạnh tranh kém... Ông Trần Văn Tư, Chủ tịch Hội Khoa học xã hội và Nhân văn TP Cần Thơ, người có nhiều trải nghiệm về sự phát triển của thành phố cho rằng, kể từ sau đổi mới (1986), kinh tế TP Cần Thơ đã có những bước tiến dài. Song, những mâu thuẫn trong mô hình tăng trưởng kinh tế của thành phố dẫn phát sinh, đặc biệt là sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế chưa tương thích với chuyển dịch cơ cấu lao động. Do đó, tái cấu trúc nền kinh tế là nhu cầu bức xúc cho bước phát triển mới. Tái cấu trúc kinh tế phải đồng thời, thậm chí phải đi trước một bước tái cơ cấu cơ chế, chính sách để giải phóng sức sản xuất, mở ra thời kỳ phát triển mới cho thành phố trẻ đầy tiềm năng này.

Sang trang mới

Bước sang giai đoạn phát triển mới 2016-2020, TP Cần Thơ xác định quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế tiếp

tục bám sát tinh thần Nghị quyết số 45-NQ/TW của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển TP Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Tiến sĩ Dương Thái Công, Hiệu trưởng Trường Đại học Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ, nhận định: “Một yếu tố hết sức quan trọng và mang tính quyết định cho những hoạch định chiến lược phát triển công nghiệp thành phố là tập trung nhiều viện, trường; cơ quan Trung ương và địa phương. Đây là điều kiện thuận lợi để Cần Thơ đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực thỏa mãn yêu cầu về lượng và chất. Vườn ươm Công nghệ Công nghiệp Việt Nam-Hàn Quốc chính thức đi vào hoạt động là sự kỳ vọng của Chính phủ và người dân nhằm đưa kinh tế thành phố lên tầm cao mới thông qua phát triển công nghiệp”. Song song đó, Cần Thơ xác định phát triển thương mại, dịch vụ trở thành đòn bẩy để phát triển các ngành sản xuất và dịch vụ khác; tập trung phát triển mạnh các ngành dịch vụ có tiềm năng lớn, có giá trị gia tăng cao như: thương mại - xuất nhập khẩu, du lịch, tài chính, ngân hàng, bảo hiểm, logistics,...

TP Cần Thơ đang trong giai đoạn hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng. Vùng ĐBSCL cũng như TP Cần Thơ là nơi mà Hàn Quốc, Nhật Bản, các nước EU đặc biệt quan tâm. Điều này mang đến cơ hội lẫn thách thức trong vấn đề tái cấu trúc cũng như chuyển dịch cơ cấu kinh tế của thành phố. Trong bối cảnh này, liên kết vùng được xem là nguồn lực mới, tạo thêm thế và lực cho TP Cần Thơ khi bước sang giai đoạn phát triển mới. “Liên kết doanh nghiệp nhỏ thành doanh nghiệp lớn, tạo nội lực cạnh tranh. Khi hội nhập, nếu ai nhanh trí, nắm được thông tin, làm chủ được thị trường nông thôn thì bên đó thắng. Họ vào khu vực đô thị có thể nhanh nhưng thâm nhập nông thôn thì không thể nhanh được. Bởi cần phải có thời gian để tìm hiểu văn hóa, thị trường nông thôn. Đó là lợi thế của doanh nghiệp Việt Nam nói chung và TP Cần Thơ nói riêng” - ông Trần Văn Tư, Chủ tịch Hội Khoa học xã hội và Nhân văn TP Cần Thơ nói. Nhiều ý kiến cho rằng, trong định hướng phát triển các khu vực kinh tế, TP Cần Thơ cần lưu ý phát triển theo hướng chế biến tinh, sâu, công nghệ cao, tránh tình trạng thâm dụng lao động. Ngoài ra, cần quan tâm đầu tư các trung tâm phân phối, chợ đầu mối, trung tâm logistics và các dịch vụ chất lượng cao... vì đây là các lĩnh vực mà thành phố đã có sản lợi thế. Ngành nông nghiệp tổ chức lại sản xuất theo mô hình “Cánh đồng lớn”, sản xuất theo quy trình GAP, cung ứng giống cây/con cho cả vùng ĐBSCL.

Bám sát xu hướng phát triển hiện tại và đáp ứng yêu cầu từ thực tiễn, UBND TP Cần Thơ phối hợp với Trường Đại học Cần Thơ xây dựng Đề án “Giải pháp chuyển dịch

cơ cấu kinh tế TP Cần Thơ đến năm 2020”. Theo đó, Đề án đề xuất chuyển dịch cơ cấu kinh tế thành phố theo hướng dịch vụ - công nghiệp - nông nghiệp (công nghệ cao); tập trung tạo tiền đề cho quá trình công nghiệp hóa thành phố giai đoạn tiếp theo và phát huy lợi thế so sánh về nông nghiệp của toàn vùng ĐBSCL. Song song đó, chuyển dịch cơ cấu kinh tế gắn với chuyển đổi mô hình tăng trưởng từ tăng trưởng theo chiều rộng sang kết hợp giữa tăng trưởng theo chiều rộng và chiều sâu. Bà Bùi Ngọc Vy, Phó Giám đốc Sở Kế hoạch và Đầu tư TP Cần Thơ, cho biết: “Để mục tiêu chuyển dịch cơ cấu kinh tế đạt được như kỳ vọng, thành phố tiếp tục đầu tư có trọng điểm vào một số lĩnh vực mà thành phố có lợi thế so sánh và lợi thế cạnh tranh như dịch vụ, du lịch, công nghiệp với hàm lượng khoa học công nghệ cao; các sản phẩm nông nghiệp, thủy sản chất lượng cao... Đồng thời, huy động sức mạnh tổng hợp của thành phố, Trung ương, và các nguồn lực từ bên ngoài để đẩy nhanh phát triển kinh tế - xã hội. Trong đó, nội lực là nhân tố quyết định, nguồn lực bên ngoài là quan trọng”.

Ở khu vực ĐBSCL, hiện TP Cần Thơ dẫn đầu về thương mại dịch vụ, xếp thứ hai về giá trị sản xuất công nghiệp. Cơ sở hạ tầng giao thông, đặc biệt là hạ tầng giao thông vận tải tương đối hoàn thiện so với các địa phương trong vùng. Đây là những lợi thế lớn của thành phố trung tâm vùng ĐBSCL. Cuối năm 2015, trao đổi với chúng tôi về định hướng phát triển thành phố, ông Võ Thành Thống, Chủ tịch UBND TP Cần Thơ, tâm huyết: Để thực sự là “đầu tàu”, là trung tâm thương mại dịch vụ của vùng. Thời gian tới, TP Cần Thơ tiếp tục tập trung nguồn lực, từng bước thực hiện có kết quả công tác đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp hệ thống kết cấu hạ tầng thương mại; đẩy mạnh phát triển mạng lưới chợ, siêu thị khu vực nông thôn... Đối với sản xuất công nghiệp để đạt mục tiêu thành thành phố công nghiệp trước năm 2020, Cần Thơ định hướng phát triển công nghiệp tăng dần tỉ trọng các ngành công nghiệp có hàm lượng tri thức, công nghệ cao. Để làm được điều này, thời gian tới, thành phố tập trung điều chỉnh cơ cấu ngành và sản phẩm công nghiệp để hình thành những ngành hàng giữ vai trò động lực trong từng nhóm sản phẩm. Khuyến khích phát triển các ngành công nghiệp hỗ trợ, đẩy mạnh xuất khẩu theo hướng tăng nhanh hàm lượng giá trị gia tăng trong công nghiệp chế biến; tích cực thực hiện các chương trình liên kết, hợp tác sản xuất, kinh doanh với các tỉnh vùng ĐBSCL và vùng kinh tế trọng điểm phía Nam...

***

Như vậy, những mặt mạnh, mặt yếu trong quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế thời gian qua đã được TP Cần Thơ đánh giá, nhận xét thấu đáo. Lộ trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế ở giai đoạn tiếp theo cũng được thành phố vạch rõ. Song song đó, cùng với việc đón nhận nguồn lực, cơ hội mới từ hội nhập kinh tế quốc tế hứa hẹn sẽ là những lực đẩy trong quá trình chuyển dịch cơ cấu, đưa kinh tế thành phố bước sang cuộc bút phá mới.

1. “Vườn ươm Công nghệ Công nghiệp Việt Nam - Hàn Quốc (KVIP) chính thức đi vào hoạt động hứa hẹn tạo bút phá mới trong phát triển công nghiệp của thành phố. Trong ảnh: Lãnh đạo Trung ương và địa phương tham quan KVIP trong ngày khánh thành.

2. Thời gian qua, ngành công nghiệp thành phố phát triển theo hướng có hàm lượng chất xám, giá trị gia tăng cao. Trong ảnh: Hoạt động sản xuất của DNTN Cơ khí Sông Hậu, Khu Công nghiệp Trà Nóc. Ảnh: MỸ THANH